

Cyngor Cymuned Llanystumdwy

Rhaglen waith y Cyngor - nos Iau, 1af o Ebrill 2021 drwy Zoom yn brydlon am 8:00 y.h.

Fe anfonir linc i ymuno cyn y cyfarfod.

Materion angen sylw oherwydd na ellir cynnal cyfarfod yn y man arferfol, oherwydd y 'COVID 19'.

1. Ymddiheuriadau.
2. Cyflwyno a chadarnhau cofnodion cyfarfod y Cyngor gynhaliwyd ar 4ydd o Fawrth 2021.
3. Llofnodi cadarnhâd taliadau BACS mis Mawrth 2021 - (bydd y Clerc wedi trefnu i'r Cadeirydd ei llofnodi cyn y cyfarfod).
4. **Datgan buddiant personol**, (y Clerc wedi anfon copi electroneg at y Cynghorwyr cyn y cyfarfod).
5. **Materion gan Cyngor Gwynedd**
  - a) Cau Ffordd Dosbarth III gyferbyn a Cefn Rhosgyll hyd at Terfyn, Llangybi ar yr 17eg o Fawrth, 2021 - gosod 'ceblau' uwchben gan BT Openreach ar hyd y ffordd.
  - b) Cau Ffordd Dosbarth III, Pencaenewydd ger Coed Trallwyn hyd at groesffordd Drws y Coed ar y 18fed o Fawrth, 2021 - gwaith atgyweirio argyfwng ar y bibell ddwr sydd wedi malu.
  - c) Cau Ffordd Dosbarth III gyferbyn a Coed Cae Du, Ynys, Cricieth ar yr 22ain o Fawrth, 2021- gosod 'ceblau' uwchben gan BT Openreach.
  - ch) Rhaglen waith cynnal tiroedd - torri gwair o fewn man 30/40 milltir yr awr, Chwilog, Rhoslan, Llanystumdwy, Pencaenewydd a Llangybi-mis Mai, Gorffennaf a Medi.
6. **Cyngor Gwynedd - ceisiadau cynllunio yn y gymuned**
  - a) **Cais rhif:C21/0188/41/LL - Llwyn Helyg, Llangybi**, Pwllheli, LL53 6TB - newid defnydd tir pori er mwyn creu 'arena' marchogaeth.
  - b) **Cais rhif:C21/0225/41/DT - Tyddyn Heilyn, Chwilog**, Pwllheli, LL53 6SW- estyniad.
  - c) **Cais rhif:C21/0224/41/DT - Gwag y Noe, Chwilog**, Pwllheli, LL53 6SW - estyniad deulawr cefn.
7. **Crynodeb o brif ddarpariaethau Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ar gyfer y Sector Cynghorau Cymuned a Thref** - trafod y prif bwyntiau ar y noson, sef:-

Grym Cymhwysiad Cyffredinol ('general power of competence') – sef y bwriad o greu llywodraeth leol fwy effeithiol, galluog a blaengar, i weithredu er lles gorau y gymuned a sicrhau arbedion a chynnig gwerth am arian. Yr amodau i allu cyhoeddi fod y 'gyngor cymuned yn gymwys' yw:

- Cafodd o leiaf ddau draean o gyfanswm aelodau'r cyngor eu hethol, boed mewn etholiad arferol neu mewn is-etholiad.
- Fod gan glerc y cyngor pa gymhwyster bynnag neu ddisgrifiad o gymhwyster ag a fynnir gan Weinidogion Cymru trwy reoliadau, ac
- Os yw'r cyngor yn bodloni'r amod archwilio o fewn y 12 mis cynt.

Fe ddaw'r gallu i weithredu'r grym cymhwysedd cyffredinol ar gyfer cynghorau cymuned i gychwyn ar waith o'r 05.05.2022. Cyn hyn, cynhelir ymgynghoriad ar ganllawiau a'r rheoliadau yn nodi 'cymhwyster proffesiynol perthnasol' ar gyfer clerc, e.e. cymhwyster sector benodol megis Tysysgrif mewn Gweinyddiaeth Cynghorau Lleol (CiLCa).

Mae'r ddeddf yn ei gwneud yn haws cynnal cyfarfod mewn ffyrdd gwahanol, un a'i yn rhithiol neu i fynychu'n bersonol mewn lleoliad arall fel bo angen. Mae'n gwneud darpariaeth barhaol ar gyfer cyfarfodydd o bell a chyhoeddi dogfennau yn electronaidd. Y bwriad yw y daw hyn i rym ar 1.05.2021 (mae hyn wedi ei gytuno gan Llywodraeth Cymru mewn ebost ar 24.03.21).

Adroddiadau Blynyddol Cynghorau Cymuned – o fis Ebrill 2022 bydd gan gyngor cymuned ddyletswydd i baratoi a chyhoeddi adroddiad am flaenoriaethau, gweithgareddau a chyflawniadau'r cyngor. Rhaid i'r adroddiad cyntaf gyfeirio at flwyddyn ariannol Ebrill 2021 – Mawrth 2022, a rhaid ei gyhoeddi cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ol mis Ebrill 2022.

Hyfforddi aelodau a staff cynghorau cymuned – bydd gan gynghorau cymuned ddyletswydd i ystyried hyfforddiant o'r 05.05.2022 ar gyfer cynghorwyr a staff a chyhoeddi'r cynlluniau hyfforddiant cyntaf erbyn mis Tachwedd 2022. Nid yw'n fwriad ceisio sicrhau fod pob un cynghorydd yn derbyn hyfforddiant ar yr un materion, y nod yw creu sefyllfa lle mae gan y cynghorwyr fel grwp, a'r staff fel corff, y wybodaeth sydd ei angen arnynt i weithredu'n effeithiol.

Materion yn y gymuned.

8. **Llanystumdwy**

9. **Rhoslan/Ynys**

10. **Chwilog**

Mynedfa Bro Sion Wyn / y gornel tuag at Llys Elphin-pwll dwr eithaf sylweddol yn cronni pan mae dipyn o law yn disgyn yno – wedi derbyn ateb gan Cyngor Gwynedd yn dweud fod yr "*Archwiliwr Priffyrdd wedi bod yn cael golwg ar y safle ag am drefnu i'r Uned Waith anfon jetar yno er mwyn glanhau'r 'gwlliau' a'r draeniau os oes angen*".

11. **Pencaenewydd/Sardis**

Arwyddion dim ysbwriel ym Mhencaenewydd/Llangybi - angen trafod

12. **Llangybi**

a) Cae chwarae – Rheoliadau Gwahardd Ysmygu Cymru wedi dod i rym ers 01.03.21, felly mae gwahardd ar ysmygu mewn mannau cyhoeddus a meysydd chwarae. Y Clerc am drefnu i wneud a gosod rhybudd ger y prif fynedfa, ac mae dirwy o £100.00 os bydd rhywun yn ysmygu yno.

b) Dwr ger Tyddyn Llan, Llangybi – dwr yn cronni yn y ffordd wrth giat y lon a dwr yn rhedeg o'r ffordd i'r buarth gan nad oes unman arall i ddwr o'r pentre fynd. Y Clerc wedi hysbysu Cyngor Gwynedd a'r broblem wedi cael ei datrys.

13. **Enwau lleol** -

Y Clerc wedi trafod hefo Mr Osian Richards, Ymgynghoriaeth ac wedi edrych ar 'mapiau Gwynedd', ac mae'r 2 bont, Pont Rhyd y benllig a Pont Rhyd y croesau wedi cael ei cofrestru ('listed'), fel Dosbarth II, felly roedd angen caniatâd gan Ms Eryl Williams, Uwch Swyddog Cadwraeth, Cyngor Gwynedd gyntaf.

Nid oedd Pont Hendre-garcin wedi ei chofrestru, a nid oedd Pont Rhyd yr Eirin wedi cael ei glustnodi fel pont ar mapiau Gwynedd.

Wedi derbyn ebost gan Ms Eryl Williams yn cadarnhau mai'r ddwy uchod sef Pont Rhyd y croesau a Rhyd y benllig oedd yn rhestredig (a dyma yw'r sillafiad cywir), yna dywedodd,

"Hyd y gwelaf, dim ond dwy o'r bontydd sydd yn rhestredig, sef Rhyd y croesau a Rhyd y benllig.

Os bwriedir gosod y llechen ar y bont, mae hyn am fod angen hawl ffurfiol, a chymeraf na'r Cyngor sydd yn berchen y bontydd ac mi fydd felly yn gais y Cyngor i Lywodraeth Cymru benderfynu, a gellir gymeryd amser.

Fel y mae Osian wedi awgrymu, mae'n well gosod y llechen oddi ar y bont, felly ni fyddai'n cyffwrdd y strwythur rhestredig ac felly ni fydd angen hawl.

Gobeithio fod hyn y gyngor". Angen trafod.

14. **Gwaith ar y llwybrau, Ebrill 2021 ymlaen.**

- Llwybr swyddogol o Ffynnon Cybi i ben Garn Bentyrch, un toriad.
- Llwybr dan bont y rheilffordd i'r traeth yn Afonwen, dau doriad.
- Llwybr heibio Ynysgain Bach hyd at bont y rheilffordd, dau doriad.
- Llwybr o'r ffordd fawr i fyny at fythynnod Tŷ Newydd, dau doriad.
- Llwybr Clawdd Llanw o Bontfechan dros y rheilffordd am Ty'n Morfa, dau doriad.
- Ceg y llwybr ar hen ffordd Abercin, ochr y pentref i'r ffordd osgoi.
- Cadw safle bedd D. Lloyd George yn daclus yn ystod y tymor.
- Cytundeb torri Cae Chwarae Llangybi (*cytundeb a wnaed 3 mlynedd yn ol o 2018 wedi dod i ben*).

Bydd angen hysbysebu ar y wefan, Y Ffynnon a'r hysbysfyrddau i gael prisiau, hefo dyddiad cau 30.04.2021, er mwyn ei trafod yn y cyfarfod mis Mai.

15. **Glanhau llochesi bws** – holi am brisiau.

Materion Ariannol

16. Adroddiad Ariannol gan y Clerc a'r Swyddog Ariannol Cyfrifol.

Bydd y Clerc yn anfon ebost at y cynghorwyr i gyd cyn y cyfarfod, drwy gynnwys dogfen 'excel' o'r sefyllfa ariannol hyd at 31.03.2021. Mae hyn yn cadw golwg manwl ar y gwariant sydd eisioes wedi ei wneud.

17. **Taliadau** BACS angen cael ei gwneud yn dilyn y cyfarfod 01.04.2021:

Enw/Rheswm	Rheswm	Pris £	TAW	Cyfanswm Taliad £	Taliad BACS £
ALCC	Tâl aelodaeth	<u>40.00</u>		<u>40.00</u>	<u>40.00</u>

Criccieth Cleaning Ltd (2829)	Glanhau llochesi bws	<u>166.50</u>	<u>33.30</u>	<u>199.80</u>	<u>199.80</u>
Un Llais Cymru	Tâl Aelodaeth 2021/2022	<u>319.00</u>		<u>319.00</u>	<u>319.00</u>

Cyflog mis Mawrth 2021 y Clerc i'w rannu rhwng y Clerc a Chyllid a Thollau EM.

Enw/Rheswm	Swm £	Cyfanswm Taliad net £	Taliad BACS :- £
Cyflog sylfaenol y Clerc, Mawrth 2021 35 awr x £10.83 = £379.05	379.05 - Llai treth £76.00 = £303.05	<u>303.05</u>	<u>303.05</u>
Cyllid a Thollau EM Treth ar enillion y Clerc Mawrth 2021	380.00 x 20% = £76.00	<u>76.00</u>	<u>76.00</u>
Costau'r Clerc Mawrth 2021	£16.66	<u>16.66</u>	<u>16.66</u>

Bydd angen penderfynu os mai ar y nos Iau 13.05.2021, fydd y cyfarfod nesaf, oherwydd fod yr etholiad ar 06.05.2021.

It is possible to get an English translation of any minute, please contact the Clerk.